

Denne side er maskinoversat [\[Link\]](#). Maskinoversættelser kan indeholde fejl, der potentielt gør teksten mindre klar og nøjagtig. Ombudsmanden påtager sig intet ansvar for eventuelle afvigelser. For de mest pålidelige oplysninger og den største retssikkerhed henvises der til originalversionen på engelsk, som der er linket til ovenfor. Læs mere i vores [sprog- og oversættelsespolitik](#) [\[Link\]](#).

Afgørelse i sag 1408/2015/OV om Europa-Kommissionens overholdelse af dens regler om særlige rådgivere

Afgørelse

Sag 1408/2015/OV - Indledt den 15/09/2015 - Afgørelse af 26/05/2016 - Den vedrørte institution Europa-Kommissionen (Kritisk bemærkning) |

Spørgsmålet i dette klagepunkt er, at Europa-Kommissionen ved at udpege en særlig rådgiver har undladt at overholde sine egne regler om forebyggelse af interessekonflikter.

I september 2015 klagede to NGO'er til Ombudsmanden over, at Kommissionen ikke havde overholdt sine regler, da den udpegede en særlig rådgiver til at bistå Kommissionens formand. Kommissionen udsendte den 18. december 2014 en pressemeddelelse om udnævnelsen af Edmund Stoiber til særlig rådgiver for Kommissionens formand. Denne meddelelse blev fremsat tre måneder før, Stoiber officielt blev udnævnt den 4. marts 2015, uden nogen form for ansvarsfraskrivelse vedrørende de udestående administrative krav, der endnu ikke var opfyldt. Klagerne hævdede, at denne forhastede meddelelse kompromitterede Kommissionens evne til at foretage en upartisk og kritisk vurdering af, om den pågældende person havde interessekonflikter. De klagede også over, at Kommissionens "sikkerhedserklæring", som var en væsentlig del af udnævnelsesprocessen, ikke havde nævnt de stillinger, som den særlige rådgiver havde hos Nürnberger, en stor forsikringskoncern.

Ombudsmanden undersøgte spørgsmålet og fandt, at Kommissionens pressemeddelelse var ukorrekt og vildledende. Ombudsmanden fandt også, at den forhastede meddelelse om udnævnelsen uden ansvarsfraskrivelse gav anledning til berettiget tvivl hos den interesserede offentlighed om, hvorvidt der var foretaget en upartisk og kritisk undersøgelse af spørgsmålet om interessekonflikter efter meddelelsen. Ombudsmanden konstaterede fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side i begge tilfælde. Ombudsmanden konstaterede også, at Kommissionen ikke havde forklaret, hvorfor stillingerne som den udpegede særlige rådgiver i forsikringsgruppen blev udeladt fra "garantierklæringen". Hun fandt, at dette også udgjorde fejl eller forsømmelser.

Baggrund

1. Den 18. december 2014 offentliggjorde Kommissionen en pressemeddelelse, hvori det hedder, at " *Europa-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, udnævnte Dr. Edmund Stoiber til særlig rådgiver om bedre regulering*" [1] (i det følgende benævnt "den særlige rådgiver [2]" eller "den pågældende person"). Samme dag havde den pågældende person et møde med Kommissionens formand Jean-Claude Juncker og næstformand Timmermans, som var genstand for et kort videoklip, der blev uploadet på Kommissionens websted [3] .
2. Samme dag anmodede klagerne, Friends of the Earth Europe (FoEE) og Corporate Europe Observatory (CEO) om offentlig adgang til i) den særlige rådgivers edsvorne erklæring om, at han ikke havde interessekonflikter, ii) hans aktivitetserklæring og iii) kommissionsformand Jean-Claude Junckers "sikkerhedserklæring" om, at den særlige rådgiver ikke havde nogen interessekonflikter. I henhold til Kommissionens forretningsorden (jf. nedenfor) skal disse tre dokumenter indsendes sammen med anmodningen om udnævnelse af en særlig rådgiver. Klagerne spurgte også, om den særlige rådgiver var blevet betalt, og hvilke foranstaltninger der var truffet for at sikre, at han ikke havde en interessekonflikt, navnlig i forbindelse med sine funktioner som formand for de rådgivende udvalg for to store selskaber.
3. Den 7. januar 2015 undertegnede den særlige rådgiver en " *erklæring om ikke at interessekonflikt mellem opgaverne som særlig rådgiver for Kommissionen og andre aktiviteter*" (bilag 1 til Kommissionens regler) samt en " *erklæring om aktiviteter med henblik på at anvende funktionen som særlig rådgiver for Europa-Kommissionen*" (bilag 2 til Kommissionens regler). I sidstnævnte erklæring nævnte den særlige rådgiver sine stillinger som formand for de rådgivende udvalg for to selskaber samt sin stilling som medlem af tilsynsrådet i fire enheder, der kontrolleres af Nürnberger, en stor forsikringskoncern (herefter forsikringsgruppen), samt flere andre stillinger i hans hjemland.
4. Den 2. februar 2015 ajourførte den særlige rådgiver sin aktivitetserklæring for at nævne sin stilling som formand for en banks rådgivende råd.
5. Den 9. februar 2015 blev en *revisionserklæring fra formand Jean-Claude Juncker om ikke-konflikt af interesse med henblik på udnævnelsen af Edmund Stoiber til særlig rådgiver for Europa-Kommissionen* afsluttet. Dette var mulighed B i standardmodellen (bilag 4 til Kommissionens regler), og det anerkendte, at " *der kan være en potentiel risiko for Kommissionens gode navn på grund af Dr. Stoibers aktiviteter for (virksomhedernes navn)*". I revisionserklæringen tilføjes følgende: " *Risikoen kan reduceres tilstrækkeligt ved at sikre, at Dr. Stoiber ikke i sin egenskab af særlig rådgiver behandler spørgsmål vedrørende [de relevante selskaber]*" .
6. Den 11. februar 2015 offentliggjorde Kommissionen som svar på klagernes anmodning om aktindsigt alle fire af ovennævnte dokumenter til klagerne.

7. Den 16. februar 2015 meddelte Kommissionen klagerne, at den særlige rådgiver ikke ville blive betalt. Med hensyn til at undgå enhver risiko for en interessekonflikt henviste Kommissionen til revisionserklæringen af 9. februar 2015 og anførte, at den ville sikre, at den særlige rådgiver ikke ville behandle spørgsmål vedrørende de relevante virksomheder, når den samarbejder med Kommissionen. Kommissionen sagde også, at den særlige rådgiver ikke havde operationelle eller ledelsesmæssige funktioner sammen med disse virksomheder.

8. Den 4. marts 2015 udnævnte kommissærkollegiet den pågældende person og flere andre personer til særlige rådgivere [4] (fra den 5. marts 2015 til den 31. marts 2016).

9. Den 25. maj 2015 rettede klagerne henvendelse til Kommissionen om, at de fire dokumenter vedrørende udnævnelsen af den særlige rådgiver i strid med de gældende regler var blevet udarbejdet og underskrevet, **efter** at han var blevet udnævnt. Klagerne spurgte, hvorfor Kommissionen havde ventet **indtil** den offentlige meddelelse om udnævnelsen med at kontrollere holdningen vedrørende mulige interessekonflikter. De hævdede, at den forudgående meddelelse forhindrede Kommissionen i at foretage en upartisk og kritisk vurdering. Klagerne anmodede også Kommissionen om at genoverveje sin vurdering af, om den særlige rådgiver havde en interessekonflikt.

10. Den 12. juni 2015 svarede Kommissionens generalsekretær klagerne, at selv om udnævnelsen af den særlige rådgiver blev meddelt den 18. december 2014, var det først den 4. marts 2015, at den administrative procedure blev afsluttet ved en afgørelse truffet af kommissærkollegiet. Generalsekretæren anførte, at de fire omhandlede dokumenter således var blevet udarbejdet inden kollegiets afgørelse om udnævnelsen af de særlige rådgivere.

11. Den 3. september 2015 henvendte klagerne sig til Ombudsmanden.

De relevante retsregler

12. Punkt 5 og 6 i Kommissionens [5] " *Regler om særlige rådgivere for Kommissionen* " [6] (Kommissionens regler) fastsætter følgende:

" 5. *Udvælgelse og udpegelse af særlige rådgivere*

*Hvert medlem af Kommissionen, der ønsker at ansætte en særlig rådgiver, skal underrette GD ADMIN [nu GD for Menneskelige Ressourcer og Sikkerhed — GD HR] skriftligt inden for den fastsatte frist (januar hvert år) med angivelse af de opgaver, der skal udføres, det forventede antal dages arbejde og et overslag over bevillingerne til tjenesterejser,... Desuden skal **hvert medlem af Kommissionen ved udnævnelsen af en rådgiver sikre, at der ikke er nogen interessekonflikt mellem hans eller hendes særlige rådgivers fremtidige opgaver og eventuelle eksterne aktiviteter, de måtte have. Hver anmodning om udnævnelse af en særlig rådgiver til GD ADMIN skal derfor ledsages af følgende tre dokumenter :***

- *erklæringer på tro og love og erklæringer om virksomhed fra den særlige rådgiver (formularer vedlagt som bilag): potentielle særlige rådgivere skal underskrive en tro og love- **erklæring** (slidt erklæring), hvoraf det fremgår, at de har kendskab til de relevante artikler i vedtægten (artikel 11 og 11a), og at der ikke er nogen interessekonflikt med de opgaver, de skal påtage sig. De skal også udfylde og underskrive en **aktivitetserklæring, som** GD ADMIN kontrollerer på vegne af den myndighed, der er bemyndiget til at indgå ansættelseskontrakter (AECC), inden de påbegynder deres arbejde, for at sikre, at der ikke opstår interessekonflikter*

- **revisionserklæring fra** kommissionsmedlemmet (model vedlagt som bilag): på grundlag af de modtagne erklæringer skal de ansvarlige kommissionsmedlemmer godtgøre, at der ikke er nogen interessekonflikt med hensyn til de særlige rådgivere, de har valgt, og skal bekræfte deres anmodninger om udnævnelse.

GD ADMIN kontrollerer derefter, at der ikke er nogen interessekonflikt mellem den særlige rådgivers fremtidige opgaver og eventuelle eksterne aktiviteter **på grundlag af de dokumenter, som Kommissionens medlemmer har fremlagt**. De særlige rådgivere kan blive bedt om at give yderligere oplysninger til dette formål. Disse oplysninger videregives til de berørte kommissionsmedlemmer for at hjælpe dem med at træffe en endelig afgørelse om deres anmodning om udnævnelse. GD ADMIN underretter det medlem af Kommissionen, der har ansvaret for personale og administration, om resultatet af denne kontrol. (...) "

6. Udpegelse og udnævnelse af særlige rådgivere

" Efter høring af Den Juridiske Tjeneste og GD BUDG og efter behørigt at have underrettet budgetmyndigheden **udnævner Kommissionen efter forslag fra næstformanden med ansvar for personale og administration efter aftale med formanden i begyndelsen af hvert år (ved udgangen af marts)** betalte og ubetalte særlige rådgivere ved mundtlig procedure (administrative og budgetmæssige anliggender) og pålægger GD ADMIN at fortsætte deres udnævnelse. ...

Når de særlige rådgivere er udpeget, udarbejder GD ADMIN et udkast til kontrakt (standardkontrakt) for hver særlig rådgiver... **Opfyldelsen af kontrakterne kan først påbegyndes, når de er underskrevet af AECC** .

Når udnævnelsen er godkendt, offentliggøres en liste over de særlige rådgivere sammen med deres erklæringer på tro og love og curriculum vitae (som ikke må indeholde oplysninger af privat karakter, f.eks. familiesituation, privatadresse osv.) på Kommissionens Europa-websted " (fremhævelse tilføjet) .

Forespørgslen

13. Ombudsmanden indledte en undersøgelse af klagen og identificerede følgende påstande og påstande:

Påstand:

Kommissionen har tilsidesat sine regler om særlige rådgivere (navnlig punkt 5 og 6) ved udnævnelsen af den pågældende person til særlig rådgiver for Kommissionens formand.

Påstande:

1) Kommissionen bør anerkende, at dens passivitet udgjorde fejl eller forsømmelser, og træffe foranstaltninger til at sikre, at overtrædelser af dens regler om særlige rådgivere ikke sker igen.

2) Kommissionen bør præcisere, hvordan den vil minimere eventuelle interessekonflikter som følge af den særlige rådgivers nuværende stilling i et forsikringsselskab.

14. Den 21. oktober 2015 undersøgte Ombudsmanden Kommissionens sagsakter vedrørende udnævnelsen af den særlige rådgiver, herunder navnlig dokumenterne om GD HR's vurdering af den særlige rådgivers sagsakter. Den 1. december 2015 anmodede Ombudsmanden Kommissionen om at besvare klagen og navnlig behandle følgende tre punkter:

i) Eftersom kommissærkollegiet traf afgørelse om udnævnelsen af den særlige rådgiver den 4. marts 2015, kan Kommissionen for det første forene denne afgørelse med dens pressemeddelelse af 18. december 2014, hvori det hedder, at "**[d]en dag udnævnte formanden for Europa-Kommissionen, Jean-Claude Juncker, Dr. Edmund Stoiber til særlig rådgiver om bedre regulering**"?

II) For det andet fremgår det af den særlige rådgivers erklæring af 7. januar 2015, at han var medlem af tilsynsrådet i fire separate enheder, der kontrolleres af forsikringskoncernen. I betragtning af, at det er vigtigt at undgå enhver konflikt *eller opstå en konflikt, blev Kommissionen* opfordret til at forklare, hvorfor den ikke mente, at der kunne være en potentiel risiko for Kommissionens gode navn i betragtning af den pågældende persons aktiviteter for denne forsikringsgruppe.

for det tredje spurgte Ombudsmanden med hensyn til spørgsmålet om minimering af eventuelle interessekonflikter som følge af den særlige rådgivers holdninger til forsikringsgruppen, om Kommissionen var rede til at genoverveje sin holdning og ændre revisionserklæringen ved at beslutte, at den pågældende person ikke i sin egenskab af særlig rådgiver skulle beskæftige sig med spørgsmål vedrørende denne forsikringsgruppe.

15. Den 21. marts 2016 modtog Ombudsmanden Kommissionens udtalelse om klagen og den 27. april 2016 klagerens bemærkninger som svar på Kommissionens udtalelse. Ombudsmanden har i forbindelse med undersøgelsen taget hensyn til parternes argumenter og udtalelser.

"Foreløbige bemærkninger"

16. Undersøgelsen vedrører udelukkende påstanden om, at **Kommissionen** ikke har overholdt sine regler om særlige rådgivere ved udnævnelsen af den pågældende person til særlig rådgiver. Denne undersøgelse vedrører ikke den pågældende persons handlinger.

17. Den omstændighed, at den pågældende person trådte tilbage som særlig rådgiver, da hans mandat ophørte i marts 2016, påvirker ikke denne undersøgelse, som vedrører Kommissionens adfærd i forbindelse med udnævnelsen af særlige rådgivere.

18. I forlængelse af en række andre klager [7] vedrørende udnævnelsen af særlige rådgivere til Kommissionen vil Ombudsmanden meget snart indlede en strategisk undersøgelse af overholdelsen af Kommissionens regler i forbindelse med udnævnelsen af særlige rådgivere, og om det kan være nødvendigt at ændre disse regler.

Påstået manglende overholdelse af reglerne om særlige rådgivere

Argumenter fremført for Ombudsmanden

19. Klagerne har gjort gældende, at Kommissionen ved at udsende pressemeddelelsen af 18. december 2014 skabte den opfattelse, at den pågældende person allerede var blevet udnævnt til særlig rådgiver. Som bevis herfor anførte klagerne, at mindst én interessegruppe henvendte sig til den særlige rådgiver i februar 2015 [8] for at drøfte spørgsmål om bedre regulering.

20. Som svar herpå bekræftede Kommissionen, at beslutningen om at udnævne den pågældende person til særlig rådgiver blev truffet af kommissærkollegiet den 4. marts 2015. Med henblik på udarbejdelsen af denne afgørelse har de berørte tjenestegrene i Kommissionen fuldt ud fulgt den procedure, der er fastsat i de relevante bestemmelser. Denne procedure omfattede navnlig underretning af budgetmyndigheden, udarbejdelse af de nødvendige erklæringer og erklæringer, høring af Den Juridiske Tjeneste og GD Budget og vurdering af mulige interessekonflikter. Screeningsproceduren blev gennemført og var ikke påvirket af, hvad der blev anført i pressemeddelelsen af 18. december 2014.

21. Kommissionen anførte, at pressemeddelelsen af 18. december 2014 afspejlede den store betydning, som Kommissionen tillægger bedre regulering, beskrev den "*særlige rådgivers fremtidige rolle*" og bebudede den pågældende persons "*påtænkte rolle*" som særlig rådgiver om bedre regulering. Henvisningerne til en fremtidig rolle for en særlig rådgiver — der havde til formål at formidle den politiske vilje til at handle — hindrede på ingen måde den lovlige udvælgelsesproces for den fremtidige indehaver af hvervet. Pressemeddelelser er meddelelser, ikke juridiske dokumenter, og de formuleringer, der anvendes i denne sag, har ingen betydning for udnævnelsesproceduren.

22. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen korrekt efterprøvede, om den særlige rådgiver rent faktisk befandt sig i en interessekonflikt, bemærkede klagerne, at

Kommissionen i den revisionserklæring, som kommissionsformand Jean-Claude Juncker fremsatte, havde henvist til den særlige rådgivers arbejde med andre virksomheder. Hans stilling i forsikringsgruppen blev imidlertid ikke nævnt som en potentiel risiko i form af en interessekonflikt. Klagerne anførte derefter, at det var uklart, hvorfor henvisninger til disse holdninger blev udeladt, da denne forsikringsgruppe var et af Tysklands største forsikringsselskaber og kunne blive berørt af initiativet om bedre regulering.

23. Som svar herpå anførte Kommissionen, at artikel 5 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union (AØA) definerer "særlig rådgiver" som en person, *"som på grund af sine særlige kvalifikationer og uanset lønnen beskæftigelse i en anden egenskab ansættes til at bistå en af Unionens institutioner"*. Ansættelsesvilkårene tillader således udtrykkeligt andre erhvervsmæssige aktiviteter. En rent teoretisk forbindelse mellem en anden aktivitet og mandatet — som kan etableres i praktisk taget alle tilfælde, hvor mandatet er meget bredt formuleret — er ikke i sig selv tilstrækkelig til at udelukke udnævnelsen af den særlige rådgiver eller rejse en formodning om en interessekonflikt. Dette fremgår også af punkt 5 i Kommissionens forretningsorden, hvorefter proportionalitetsprincippet skal overholdes ved vurderingen af eventuelle interessekonflikter. Det er faktisk nødvendigt at undgå en situation, hvor personer med passende baggrund ikke kunne tilbydes særlige konsulentstillinger på grund af deres erfaring eller andre aktiviteter.

24. Kommissionen anførte, at en vurdering af, om der foreligger en interessekonflikt, skal tage hensyn til de opgaver, der skal udføres for Kommissionen. Den særlige rådgivers mandat var ekstremt bredt og generelt og fokuserer på rådgivning om flere aspekter af bedre regulering. Den pågældende person blev i sin egenskab af særlig rådgiver ikke anmodet om at behandle spørgsmål vedrørende de selskaber, der er nævnt i hans erklæring om virksomhed. Som svar på klagerens argument om, at Kommissionens revisionserklæring af 9. februar 2015 ikke henviste til alle de aktiviteter, som den særlige rådgiver havde nævnt i sin aktivitetserklæring, anførte Kommissionen, at revisionserklæringen og aktivitetserklæringen har forskellige formål: Formålet med revisionserklæringen er på grundlag af aktivitetserklæringen at bekræfte, at der med hensyn til de opgaver, der skal udføres, ikke er nogen interessekonflikt mellem de fremtidige opgaver som særlig rådgiver og de igangværende eksterne aktiviteter. I denne henseende overlapper revisionserklæringen ikke erklæringen om aktiviteter, men fokuserer **kun på de aktiviteter, der er relevante i forbindelse med en risiko for potentiel eller reel interessekonflikt.**

25. Kommissionen har anført, at den omstændighed, at den pågældendes virksomhed i forsikringskoncernen ikke udtrykkeligt er nævnt i revisionserklæringen, ikke betyder, at han i sin egenskab af særlig rådgiver kan behandle spørgsmål, der specifikt vedrører dette selskab. Ifølge Kommissionen behandlede den særlige rådgiver faktisk ikke sådanne spørgsmål under sin ansættelse (fra den 5.3.2015 til den 31. marts 2016 [9]). Han forblev under alle omstændigheder omfattet af bestemmelserne om interessekonflikter i artikel 124 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte (navnlig vedtægtens artikel 11 og 11a). Den tilføjede, at den særlige rådgiver i sin erklæring på tro og love af 7. januar 2015 udtrykkeligt bekræftede, at han var bekendt med disse forpligtelser.

26. I deres bemærkninger påpegede **klagerne**, at ud over at udsende en pressemeddelelse den 18. december 2014 om udnævnelsen af den særlige rådgiver samme dag bød Kommissionens formand og næstformand ham også velkommen til hans nye rolle og præsenterede den som en fuldført kendsgerning. Det ville derfor have skabt betydelig politisk forlegenhed for Kommissionen, hvis den særlige rådgiver i sidste ende ikke var blevet udnævnt. Selv om pressemeddelelsen måske ikke er et juridisk bindende dokument, skabte den bestemt en stærk offentlig opfattelse af, at udnævnelsesproceduren var afsluttet. Klagerne hævdede derfor, at vurderingen af interessekonflikter var blevet påvirket af Kommissionens offentlige meddelelse af 18. december 2014.

Ombudsmandens vurdering

argumentet om, at Kommissionens pressemeddelelse af 18. december 2014 har skadet Kommissionens vurdering af interessekonflikter

27. Det fremgår af punkt 5 og 6 i Kommissionens reglement, at der først kan udpeges en særlig rådgiver, **når** vurderingen af, at der ikke foreligger en interessekonflikt, er afsluttet. De kronologiske trin i denne procedure er følgende. Kommissæren, der ønsker at ansætte en særlig rådgiver, underretter GD HR og forelægger GD HR de tre ønskede dokumenter, nemlig 1) erklæringen på tro og love, 2) aktivitetserklæringen og 3) revisionserklæringen. På grundlag af disse dokumenter kontrollerer GD HR, at der ikke er nogen interessekonflikt. Kommissionens Juridiske Tjeneste og GD Budget høres derefter. Endelig udnævner Kommissionen den særlige rådgiver. Kommissionen har derefter også mulighed for at udsende en pressemeddelelse for at informere offentligheden om sin beslutning.

28. I den foreliggende sag, og inden der blev truffet nogen af disse foranstaltninger, udsendte Kommissionen først den 18. december 2014 en pressemeddelelse, hvori den meddelte, at den særlige rådgiver var blevet udpeget på denne dag. Det var kun to uger efter denne meddelelse, at den særlige rådgiver fremsendte sin erklæring og erklæring om aktiviteter på tro og love (den 7. januar 2015), som blev anvendt til at vurdere, om den særlige rådgiver havde interessekonflikter. Proceduren mandede ud i den formelle udnævnelse af den særlige rådgiver den 4. marts 2015 ved Kommissionens afgørelse.

29. Ombudsmanden bemærker, at den klare ordlyd af pressemeddelelsen ikke efterlader nogen tvivl — i hvert fald i offentlighedens øjne — om, at den særlige rådgiver faktisk var blevet udnævnt den 18. december 2014. Ved siden af pressemeddelelsen stillede Kommissionen desuden et kort videoklip fra mødet den 18. december 2014 mellem den særlige rådgiver og Kommissionens formand og næstformand til rådighed på sit websted. I teksten til dette videoklip nævnes det, at Kommissionens formand og næstformand " *møder med Edmund Stoiber* , Kommissionens særlige rådgiver om bedre regulering ". Budskabet i klippet nævner igen, at " sidstnævnte var blevet udnævnt til særlig rådgiver *for Kommissionen om bedre regulering af Jean-Claude Juncker* samme dag " (min fremhævelse). Disse udtalelser og henvisninger efterlader ingen tvetydighed fra offentlighedens synspunkt, men at den pågældende person faktisk var blevet udnævnt den 18. december 2014.

30. Kommissionen har gjort gældende, at dens pressemeddelelse faktisk henviste til den særlige rådgivers " *fremtidige* " og " *påtænkte* " rolle. Disse to ord fremgår imidlertid ikke af pressemeddelelsen, som blot siger, at den pågældende person **er blevet udnævnt** den 18. december 2014. Ombudsmanden er enig med Kommissionen i, at pressemeddelelser ikke er formelle juridiske dokumenter. Der udsendes dog pressemeddelelser for at informere offentligheden. Principperne for god forvaltningsskik kræver, at de er så nøjagtige som muligt. Dette kan ikke siges om en pressemeddelelse, hvoraf det fremgår, at en person blev udnævnt den 18. december 2014, mens den 4. marts 2015 [10] faktisk først blev udnævnt ved lov langt senere. Kommissionens pressemeddelelse er derfor ukorrekt og vildledende. Dette udgør efter Ombudsmandens opfattelse fejl eller forsømmelser. Hvis der under særlige omstændigheder skal afgives en foreløbig meddelelse om senioransættelser, bør de indeholde en klar og stærk ansvarsfraskrivelse om udestående administrative krav, der endnu ikke er opfyldt.

II) Kommissionens undladelse af i revisionserklæringen at nævne den pågældende persons stilling i forsikringskoncernen

31. I vedtægtens artikel 11a hedder det: " En tjenestemand må under udøvelsen af sit hverv og med forbehold af det i det følgende fastsatte ikke behandle spørgsmål, hvor han direkte eller indirekte har personlige interesser, der kan skade *hans uafhængighed, navnlig familiemæssige og økonomiske interesser* " (min fremhævelse). Artikel 124 i ansættelsesvilkårene for særlige rådgivere bestemmer, at vedtægtens artikel 11a finder tilsvarende anvendelse på særlige rådgivere.

32. Kommissionens regler om særlige rådgivere fastsætter også detaljerede procedureregler for at undgå interessekonflikter. Kommissionen understregede selv i sit notat af 18. november 2014, der indledte 2015-udøvelsen af udpegelsen af særlige rådgivere, under henvisning til en tidligere ombudsmands afgørelse, at det er vigtigt **at undgå enhver interessekonflikt eller forekomst heraf**.

33. Kommissionen har ikke givet nogen overbevisende forklaring på, at den ikke i revisionserklæringen har medtaget den pågældende persons stilling i den pågældende forsikringsgruppe. Kommissionen har blot forklaret forskellen mellem interesseerklæringens formål og revisionserklæringen. Denne forklaring præciserer imidlertid ikke, hvorfor hans stilling i forsikringsgruppen i forhold til den pågældendes stilling i de tre andre selskaber (som efter Kommissionens opfattelse kunne udgøre en potentiel risiko) ikke kunne udgøre en risiko.

34. Ombudsmanden bemærker, at mens den pågældende person i de andre virksomheder var formand (" *Leiter/Leitung* ") for selskabets rådgivende udvalg, var han medlem af tilsynsrådet for de fire enheder, der kontrolleres af forsikringskoncernen. Det er ikke klart, om dette var grunden til, at Kommissionen behandlede disse holdninger anderledes. I betragtning af at det er afgørende **at undgå enhver interessekonflikt eller opstå en sådan i** offentlighedens opfattelse, bør det imidlertid ikke gøre nogen forskel, om en person er ledende medlem/formand eller blot medlem af et tilsynsråd/et selskabs bestyrelse, da personen i begge tilfælde vil dele i det mindste visse interesser med det pågældende selskab, herunder økonomiske interesser.

35. Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen udtrykkeligt har anført, at den pågældende person aldrig har behandlet spørgsmål vedrørende den pågældende forsikringsgruppe, mens han var særlig rådgiver. Ombudsmanden finder ingen grund til at sætte spørgsmålstegn ved dette. Dette skyldes imidlertid ikke, at en sådan forsikring skulle have været afgivet, **før** den pågældende overtog sin stilling som særlig rådgiver. Efter Ombudsmandens opfattelse udgjorde Kommissionens undladelse af at afgive sådanne forsikringer i tide fejl eller forsømmelser.

36. Mere generelt forhindrede udsendelsen af pressemeddelelsen ifølge klagerne Kommissionen i at foretage en upartisk og kritisk undersøgelse af spørgsmålet om interessekonflikter.

37. Ombudsmandens gennemgang af sagsakterne i forbindelse med udnævnelsesproceduren viste, at Kommissionens tjenestegrene rent faktisk foretog en detaljeret undersøgelse af spørgsmålet om interessekonflikter. I den forbindelse tog den hensyn til de spørgsmål, som klagerne havde rejst. Som følge af denne gennemgang og af yderligere forslag fra GD HR blev revisionserklæringen ændret to gange for at medtage en henvisning til potentielle risici som følge af den pågældende persons arbejde for visse virksomheder og tilføje et krav om, at han ikke i sin egenskab af særlig rådgiver skal behandle spørgsmål vedrørende disse selskaber.

38. På trods af den detaljerede vurdering af den særlige rådgivers interessekonflikt foretaget af GD HR mener Ombudsmanden imidlertid, at den unøjagtige og vildledende pressemeddelelse af 18. december 2014 ikke desto mindre kan få offentligheden til at nære alvorlig tvivl om integriteten af denne vurdering. Borgerne kunne med rette undre sig over, hvordan Kommissionen eventuelt kunne nå frem til en anden konklusion, eftersom selve ordlyden af pressemeddelelsen af 18. december 2014 gav dem en *fait accompli* for så vidt angår udnævnelsen af den pågældende til Kommissionens formands særlige rådgiver.

Konklusioner

På grundlag af sin undersøgelse af denne klage fremsætter Ombudsmanden følgende to kritiske bemærkninger:

Kommissionens pressemeddelelse af 18. december 2014, hvorefter den pågældende person var blevet udnævnt til særlig rådgiver samme dag, mens han faktisk først blev udnævnt den 4. marts 2015, var ukorrekt og vildledende for offentligheden.

Pressemeddelelsen rejste også — i offentlighedens øjne — tvivl om, hvorvidt Kommissionen i overensstemmelse med Kommissionens regler havde foretaget en upartisk og kritisk undersøgelse af spørgsmålet om interessekonflikter. Dette udgjorde fejl eller forsømmelser.

Kommissionen har ikke rettidigt udstedt en fuldstændig revisionserklæring vedrørende en særlig rådgivers arbejde. Dette udgjorde også fejl eller forsømmelser.

Klagerne og Kommissionen vil blive underrettet om denne afgørelse.

Emily O'Reilly

Strasbourg, den 26.5.2016

[1] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2761_en.htm [Link]. Fra 2007 til 2014 havde Stoiber, tidligere ministerpræsident i Bayern, allerede været formand for Gruppen på Højt Plan vedrørende Administrative Byrder, som rådgivede Kommissionen.

[2] For nem henvisning — og bortset fra nogle henvisninger i citater til personen ved navn — anvendes " *særlig rådgiver* " i hele teksten til at henvise til den pågældende person, selv om han formelt blev udnævnt til særlig rådgiver først den 4. marts 2015. Nogle gange anvendes udtrykket "den pågældende person" dog for at undgå forvirring.

[3] <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=I096993> [Link].

[4] Referat af det 2118. møde i underudvalget (PV(2015) 2118 final, s. 12):
<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10061/2015/EN/10061-2015-2118-EN-F1-1.PDF> [Link]

[5] Særlige rådgivere er omfattet af artikel 123 og 124 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union (AØA), og artikel 124 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte opregner flere artikler i vedtægten, som finder tilsvarende anvendelse.

[6] Kommissionens afgørelse K(2007) 6655 af 19. december 2007 (http://ec.europa.eu/civil_service/docs/special_advisers/comm_c_2007_6655_1_en.pdf [Link]), som ændret ved Kommissionens afgørelse C(2014) 541 final af 6. februar 2014 om ændring af reglerne om særlige rådgivere for Kommissionen (K(2007) 6655) ([Link]).

[7] Disse andre klager vedrører ikke den pågældende person i denne undersøgelse.

[8] Det relevante link fra klagerne (til webstedet www.apotheke-adhoc.de) virker ikke. I den følgende artikel på samme websted (<http://www.apotheke-adhoc.de/nachrichten/markt/nachricht-detail-markt/temperaturfuehrung-apotheker-hermann>) [Link] henvises der imidlertid til en farmaceut, der henvender sig til den pågældende person, og det anføres, at sidstnævnte i december 2014 blev udnævnt til særlig rådgiver.

[9] Kommissionen anførte i sin udtalelse af 21. marts 2016, at den særlige rådgiver ikke behandlede spørgsmål vedrørende dette selskab og ikke ville behandle sådanne spørgsmål i den resterende korte periode indtil den 31. marts 2016.

[10] I sin skrivelse af 1. december 2015 til Kommissionen bemærkede Ombudsmanden, at

hendes tjenestegrene i forbindelse med inspektionen af de relevante kommissionsdokumenter hverken havde adgang til relevante dokumenter fra GD for Kommunikation eller fra formandens kabinet i forbindelse med pressemeddelelsen af 18. december 2014. Hun anmodede derfor Kommissionen om sammen med sin udtalelse at medtage alle relevante oplysninger eller kopier af dokumenter. Der blev imidlertid ikke modtaget yderligere dokumenter.